

promet z živino. Leta dolgo še bode koroška deželna čutila to nesrečo. — Gospa Ana pl. Zimmermann je zapustila koroški deželi vse svoje premoženje v določene dobrodelne namene. — Glavar je pozdravil tudi novega nadškofa dra. Kaltner, ki ima kot virilist v deželnem zboru sedež. Istotako je s posebnim veseljem pozdravil došlega deželnega predsednika barona Heina, katerega so hoteli prvaški hujškači vreči, kar se jim pa ni posrečilo. Svoj govor je končal deželni glavar s trikratnim „hoch“ klicom na cesarja. Nato je pozdravil deželni predsednik v imenu vlade navzoče poslanke.

Druga seja dnè 12. januarja se je pečala z izvolitvijo posameznih odborov in odsekov. — Na seji dnè 16. januarja se je razne predloge glede deželno-kulturnih del odseku izročilo. Istotako na seji dnè 17. januarja.

Deželni proračun, kakor se je predložil deželnemu zboru, kaže v kritju in v potrebnih naslednje svote: deželno zastopstvo 69.554 K; uprava 286.212 K (kritje 8199 K); javna varnost in vojaški izdatki 97.935 K (6.700 K); javne zgradbe 1.014.399 K (69.751 K); šolstvo 3.082.235 K (187.897 K); kmetijstvo 420.811 K (168.114 K); zdravilstvo in dobrodelstvo 1.428.353 K (504.226 K); pasivne obresti 67.000 K (aktivne 2111 K); razno 49.350 K; kreditne operacije 102.710 K; doklade, takse itd. 32.410 K (4.865.226 K); skupne potrebnosti znašajo torej 6.651.479 K, skupno kritje pa 5.790.089 K. Tudi na Koroškem se opazuje živo potrebo, da bi država enkrat deželam pomagala in jih iz splošne gospodarske krize rešila. Seveda to zaradi češko-slovsanske narodne hujškarije tudi v tem letu ni pričakovati.

Napredna zmaga. Pri občinskih volitvah v Rožekcu so napredni kandidati v vseh treh razredih zmagali. Rožna dolina še ni in ne bode nikdar pod jarmom črnih hujškačev. Živeli vrli, zvesti volilci!

Galicija. Pišejo nam: Dnè 7. januarja je napravila domača gasilna družba (Feuerwehr) v gostilni Teyrowski privraket od svojega obstanka plesni venček, ki je bil prav dobro obiskan. Razum domačih prišli so ljubi gostje iz Grabštanja, Miklaunzhofa in Železne Kaple. Plesalnica je bila prav lepo okinčana in z lepimi podobami kakor tudi zastavami in znamenjem gasilcev olepšana. Čisti dobiček je društvu srčno privošččen, ker to društvu je ustanovljeno le v korist vsega ljudstva. Akoravno v zadnjem času prav dobro uspeva, bilo bi želeli, da bi k temu društvu še več udov — posebno posestniki ali njihovi sinovi — pristopilo, ali pa se kot podporniki udeležili, ker gasilno društvo ne potrebuje samo moči za vaje in delo, ampak tudi denarja za mnogovrstne izdatke gasilnega orožja. Zdjaj šteje gališko gasilno društvo že okoli 40 vrlih udov. Upamo, da jih bo v kratkem saj 50 štedo. Društvenemu vodstvu kakor vsem udom srčni „Gut Heil!“

Galicija. Pišejo nam: Pod vodstvom tukajšnega gosp. nadučitelja se je ustanovilo pred nekaj časom pevski krog (Sängerrunde), ki šteje dobre glasove in res prav lepo poje. Upamo, da se bo tudi pevsko društvo znanprej tako vrlo držalo, kakor dozdej; saj lepo petje vsak rad posluša in to tudi kaže izobrazbo. Galicija torej res napreduje!

Galicija. Piše se nam: V zadnji seji tukajšnega naprednega občinskega zastopa se je sklenilo, da se znanprej pri obisku mrličev (Leichenwachen) gostem ne sme več dati žganja ali drugih opojnih pijač, ker se skoraj vsakokrat pri takih žalostnih prilikah more videti, da veliko ljudi — posebno mladina — ne pride moliti v blagor rajnega, ampak le da dobi kaj za piti in da se godijo potem reči, ki se gotovo ne združijo z žalostnim dogodkom. Koliko denarja košta posamezne posestnike ali tiste, katerim umrje kak sorodnik, pijača, ki jo daruje ljudem! In taki stroški so čisto nepotrebni, če se pomisli, da se dandanes denar tako težko prisluzi. Če hoče priti kdo molit, bo šel tudi brez da dobi kaj zato! To je res prav pameten sklep! Marsikateri bo morebiti zavoljo tega majal z glavo in bo rekli, da to ni prav; ali če bo pa prav premislil celo stvar, bo rekli, da je ta sklep le v blagor ljudstva, katerem se tako dovolj slabo godi.

Iz Kotmarovasi se nam piše: Našim klerikalcem se majojo tla; njih stranka se pri nas dan za dnevom bolj krči. Marsikateremu so se že oči odprle in noče biti več suženj klerikalstva. Da bi rešili prvaštvo, ustanovili so pred par leti Ciril-Metodovo podružnico in izvolili za predsednika eks-župana Matijo Prosekarja. Dočim je imela ta podružnica preje več kot 100 udov, jih danes nima niti dosti za odbor. Mnogo je klerikalcem tudi škodovalo, da je privandral k nam župnik J. Ebner. Ta junak je mislil, da bode spravil celo župnijo pod svojo komando. Podučevati je začel kakih 30 pevčev; zdaj ima le še enega pevca in tudi ta bi ne hodil v cerkev peti, ako bi ne bil dobro plačan. Nadalje je ustanovil Ebner hranilnico in posojilnico nasproti naši izvrstni „Vorschusskassa.“ Mislil je, da bode s tem naprednjakom škodo napravil. Pa se je zmotil. „Vorschusskassa“ ima vsak dan večji promet; danes ga ima že 120.000 K, dočim je dosegla klerikalna posojilnica komaj 15.000 K prometa. Na ta način se bode kmalu še ta peščica klerikalcev izgubila. Da bi zamogli potegniti svoj politični voz iz blata, ustanovili so klerikalci podružnico „Slov. straže“ in so zanjo lovili ljudi na lim. Najbolj se je trudil in je beračil denar Martin Waldhauser; agitiral je kar po potih in letal od hiše do hiše. Kakor cigani je beračil težko prisluzene kronice. Tinček, ali ni škoda za čevlje, ki jih po nepotrebnem trgaš? Skrbi raje za svoj dom in pomagaj očetu pri delu. Mi nimamo za to klerikalno društvo nobenega vinarja in ostanemo napredni Korošci!

Pogorelo je gospodarsko poslopje kmetu Pongerle v Gaggerwenig. Več požarnih bramb je ogenj omejilo. Škoda je prav velika, ker je zgorelo tudi 24 svinj. Zažgal je baje nalašč neki hlapec, katerega so zaprli.

Nepojasni slučaj. V celovško bolnišnico so prinesli uradnika pl. Ankershofen s težko rano od strela. Dolej se še ne ve, je-li se je zgodila nesreča, napad ali samomorjski poskus.

Zastrupiti se je hotela v Beljaku neka gospodična H. zaradi bolezn. Našli so jo še pravočasno in je upati, da okreva.

Ustrelila se je v Fürnitzu 20 letna hčerka posestnika Rumpf. Vzrok samomora ni znan.

Tatvine. V Celovcu ukraden je bil neki kontoristinji kovček z obleko za 150 K. V sv. Rupretu so hoteli tatovi kovček za 3 K prodati. — Natakariči pri krčmarju Lager v Celovcu ukradel je neznanec več zlatnine ter drugih predmetov. — Istotako je ukradel nekdo neki inženirjevi ženi v Celovcu precej zlatnine. V tem slučaju dolžijo tatvine neko bivšo dekle.

Obesil se je v Sirtitzu vulgo Rennfurnter Hansl; nesrečnež je bil skoraj slep in vsled tega ni mogel več dela dobiti.

Zapri so v Beljaku pekovskega učenca Štefana Lizitar zaradi raznih tatvin.

Tatvina. Kučijaž Lovre Kramel v Sachsenburgu ukradel je dve uri in verižici ter je potem pobegnil.

Pobalinstvo. V Himmelbergu se je vtihotapil neznan fantalin v županov hlev in je lepemu konju prizadajal z nožem več hudih ran.

Slepar. V Beljaku so zapri nekega asistenta državne železnice; ponaredil je podpis in skušal na ta način železnico za 6000 K oškodovati.

Gorelo je pri trgovcu Tomsche v Beljaku. Gasilci so ogenj hitro omejili.

Smrtna nesreča. Lesni delavec Juri Maier pri Tauchenu je ponesrečil; padel je težki kos lesa nanj. Nesrečnež je bil takoj mrtev.

Sovrašтво. V Mettersdorfu razbil je posestnik Steinwender sosedu Stuckli 15 šip. Vzrok je staro sovrašтво.

Železničarjeva smrt. V sv. Vidu n. G. prišel je železničar Jožef Oberdorfer pod mašino brzovlaka, ki je nesrečneža popolnoma na kosce razrgala.

Lep oče! V Goričah pretepel je neki posestnik svojo ženo. Ker se je njegov sin za mater potegnul, vzjel je oče nož in sunil sina v trebuh ter ga hudo ranil.

P. n. inzerentom!

Znana je priljubljenost in razširjenost našega lista, ki je največji in najcenejši slovensko pisani tednik. Gotovo ima tudi največjo naklado. Vsled tega je umevno, da se „Štajerc“ kot inzeratni list najbolj obnese. Največje firme postale so že z velikim uspehom naši inzerenti. Z novim letom smo inzeratno tarifo nekaj spremenili. Razni vzroki pa so nas zopet prisilili, da opustimo računanje inzeratov po vrsticah in da vpeljemo računanje po prostoru, kakor je bilo že preje v navadi. Odslej velja za inzerate sledeča tarifa:

1 stran	kron 80—;
1/2 strani	40—;
1/4 " " "	20—;
1/8 " " "	10—;
1/16 " " "	5—;
1/32 " " "	2 50;
1/64 " " "	1—.

Pri večkratnem inzeriranju in pri večjih naročilih veljajo seveda še posebne določbe z večjimi popusti.

Prosimo p. n. inzerente, naj nas blagovolijo i znanprej počastiti s svojimi prijaznimi naročili!

Uprava „Štajerca.“

Tako dober in zdravilen

je neporečeno navadni lebertran, se vendar ne more tajiti, da ga večina ljudi, ravno tako otroci kakor odraseni, zaradi njegovega okusa in duha ne morejo vzeti. Scottovo lebertran-emulzijo pa, pri kateri so lastnosti in vrednosti lebertrana še z dodatki izboljšani, vzame večina ljudi prav rada in jo tudi pri daljši rabi dobro prenese. Trikrat na dan

Scottova emulzija

dalje časa redno vzeta, spremeni blede otroke, ki nimajo veselja za jesti, v vesela gibčna bitja
Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Znamka „Scott“ je, ki je že čez 35 let vpeljana in jamči za dobroto in vpliv. Cena originalne steklenice 2 K 60 h. — Se prodaja v vsch apotekah. 28

Ali se splača delati gnojnične jame?

(Nadaljevanje in konec.)

Da torej dobimo približne številke, koliko scalnice da naša živina, vzemimo na dan poprečno pri konju 5 litrov, pri govedu 15, pri ovci 2 1/2 in pri svinji 4 litre.

Po Wolfu vsebujejo različne scalnice v procentih (% = odstotkih):

Vrsta scalnice	dušika	kalija	fosforove kisline	magnezije	apna	vode	ostanek pri izhlapanju
govejska	0.58	0.49	—	0.04	0.01	93.8	6.2
konjska	1.55	1.50	—	0.24	0.45	90.1	9.9
ovčja	1.95	2.26	0.01	0.34	0.16	87.2	12.8
svinjska	0.43	0.88	0.07	0.08	—	95.7	4.3
starejša gnojnica	0.15	0.49	0.01	0.04	0.03	98.2	1.8
srednje zreli hlevski gnoj	0.50	0.63	0.26	0.18	0.70	75.0	25.—

V erem letu torej znaša množina scalnice okroglo: pri govedu 4500 litrov in vsebuje približno 26 kg dušika, 22 kg kalija; pri konju 1800 litrov in vsebuje približno 28 kg dušika, 27 kg kalija; pri svinji 1400 litrov in vsebuje približno 6 kg dušika, 11 kg kalija, 1 kg fosforove kisline; pri ovci 900 litrov in vsebuje približno 18 kg dušika, 20 kg kalija, 0.10 kg fosforove kisline.**

Stvar dobiva čim dalje resnejši značaj, če pomislimo, da ta dušik in kalij v našem slučaju ravno tisti snovi, ki jih kupujemo ali v obliki čilskega solitra ali pa v obliki žvepleno kislega amonijaka, oziroma v obliki kajnita ali 40% kalijeve soli.

Če preiskujemo (v naslednji tabeli navedene) pri delke na vsebino dušika, kalija in fosforove kisline, najdemo sledeče množine:

Na primer:	dušika (N)	kalija (K)	fosforove kisline (P, O.)
v 100 kg sena	1.50 kg	1.32 kg	0.41
v 100 kg krompirja	0.34	0.02	0.16
v 100 kg pšenice	2.00	0.50	0.80
v 100 kg rži (žita)	1.70	0.50	0.80
v 100 kg ječmena	1.60	0.40	0.70
v 100 kg ovs	1.90	0.40	0.60

Dušik, kalij in fosforova kislina so pa po svojem bistvu vedno enaki, bodisi, da so v zemlji, ali v rastlinah, ali v živalih, ali gnojnicah ali v umetnem gnojilu.

V letni množini scalnice nahajajoči dušik in kalij (da ne govorimo dalje o fosfor. kislini)

Zobna kréma

KALODONT

Ustna voda 40